

Schőner Alfréd

Zárszó

2009. március 13-án a Református Egyetem Dísztermében, a Református Egyetem és az OR-ZSE együttműködési megállapodásának aláírásakor.

Tisztelt Püspök Úr, Elnök Úr, mb. Rektor Úr, pro Rektor Úr!

Tisztelt Professzorok! Hölgyeim és Uraim!

A 90-es évek legvégén, Debrecenben megszervezték a Debrecen és határon túli közösségeinek nemzetközi találkozóját. E sok éves tudományos tanácskozás egyik díszvendége Szabó Magda, a modernkori magyar irodalom kiemelkedő reprezentánsa volt.

Egyik alkalommal az író elmondta, hogy mindig, amikor hazaér Debrecenbe s messziről feltűnik neki a debreceni nagytemplom két tornya, az egyik felé fordul, és azt mondja: „csókolom, anyuka”. Majd a másik toronyra néz, és azt mondja: „csókolom, apuka”.

Számára a Nagytemplom két tornya úgy magasodott a magasságok felé, mint ahogy szüleinek emléke belevésődött lelkébe.

A II. világháború előtt, néhány esztendeig Békéscsaba rabbiját az Országos Rabbiképző Intézet egykori végzettjét gyakran szólította a városon kívülre a rabbinikus kötelezettség. Szabó Ödön egész gyülekezetével Auschwitzba került, szinte majdnem az egész közösség a holokauszt áldoztává vált. Mindig lelkiismeret furdalása volt, hogy ő miért maradt életben. A felszabadulás után Svédországi kórházi hónapok után a Szentföldre került, részt vett Izrael háborúiban. Történészként országos elismertséget vívott ki magának, középiskolai igazgatóként, illetve a netanjai magyar jisuv szellemi vezetőjeként ment nyugdíjba. Izraelben mesélte el nekem, hogy a korábban már említett 40-es évekbeli legációja után, ha hazatért Békéscsabára, és meglátta a város gyönyörű zsinagógájának két tornyát: „shalom, aba! Shalom, ima!” köszöntéssel nézett fel rájuk.

Mindkét személyiség lelkében magasztos piedesztálon állt a kegyelet fogalma. Mind a református, mind a zsidó vallásban nagy hagyománya van a szülők iránti szeretetnek, generációk egymás közötti harmonikus kapcsolatának. A templom, a zsinagóga a hagyomány egyik karizmatikus szimbóluma, azoknak láttán nem véletlenül születik meg az érző lélekben a szeretet szava.

A mostani együttlétünk – tisztelt hölgyeim és uraim – arra hivatott, hogy formába öntse a magyarországi két történelmi egyházi ténylegesen már meglévő interperszonális kapcsolatokat.

Templomok és zsinagógák érzelmet és rációt, de mindeneelőtt hitet is ébresztenek bennünk a mindennapok kavalkádjában.

Nagykőrösön 1818-ban avatják fel a város új zsinagógáját. Az épületet jelentős mértékben Nagykőrös református lakossága adományaival segítette elő. A zsinagóga avatásának napján a gyülekezet rabbija, - akinek nevéhez az első magyar nyelven elmondott majd kinyomtatott zsinagógai prédikáció fűződik - Krakauer Salamon, megköszöni az adományozóknak nagylelkűségüket, majd Maleáchi próféta könyvéből, idézi a szentírási szövegeket. Ugyanezeket a citátumokat szabadjon most a jelenlévők figyelmébe ajánlanom:

Maleáchi próféta II. fejezetének 7. versét ajánlom figyelmükbe:

כי שפתי כהן ישמרו דעת

„Mert a papnak szava őrizze meg a tudást...” – igen a papnak, a lelkésznek, a rabbinak, egyházi egyetemeink oktatóinak alapvető feladata a tudás megőrzése, a tudás átadása. Saját híveinknek, s mindazoknak, akik affinitívek a hit tanításai iránt. Mindkét intézmény kapuit kitarjuk, hogy szavunk eljusson mindazokhoz, akiktől idegen a

Szentírás betűje és tartalma, akik nem békességet teremtenek, hanem ellenségeskedést szítanak.

Maleáchi másik idézetét is citálom:

הלא אב אחד לכולנו הלא אל אחד בראנו

„Nemde egy atyánk van valamennyiünknek, nemde egy Isten teremtett valamennyiünket.”

Az Úristen teremtett valamennyiünket, hogy egyformán hasonlítsunk az Ő képmására. Egyenlők vagyunk, az alá-és fölérendeltség ismeretlen a Mindenható előtt.

A két Egyetem most megkötött együttműködése arra hivatott, hogy közös tanulással, közös konferenciák szervezésével együtt hódítsa meg a terra incognita-t. Közös örökségünk: a Szentírás szellemével ismertessük meg továbbra is a gondjainkra bízottakat, hogy tiszteljük a

másikban a hívőt, tiszteljük a másikban a maga valójában az Embert.

E szép percben Babits Mihály négy verssorát ajánlom figyelmükbe:

„Mindenik embernek lelkében dal van,

S a saját lelkét hallja minden dalban.

S csak annak szép lelkében az ének,

Ki meghallja a másik énekét is szépnek.” 1

Isten áldása legyen tanácskozásunkon, és szülessenek új eredmények a közös gondolkodásból.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!